

سرواپیدمیولوژی هیپاتیت E در زنان سنین باروری گرگان

گزارش کوتاه

عبدالوهاب مرادی^۱، سیما بشارت^۲، محمدمهدی مینایی فر^۲، غلامرضا روشندل^۲، علیجان تبرایی^۳

۱. دانشیار گروه ویروس شناسی، دانشگاه علوم پزشکی گرگان

۲. پزشک عمومی، مرکز تحقیقات گوارش و کبد گلستان، دانشگاه علوم پزشکی گرگان

۳. استادیار گروه ویروس شناسی، مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی گلستان، دانشگاه علوم پزشکی گرگان

تاریخ دریافت مقاله: ۸۸/۱/۲۹

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۸/۸/۲۴

چکیده

زمینه و هدف: ویروس هیپاتیت E (HEV) از طریق مدفوعی دهانی منتشر می شود و می تواند موجب مرگ و میری در حدود ۲۰ درصد در دوران بارداری به ویژه در سه ماهه سوم گردد. هدف از انجام این مطالعه بررسی سرواپیدمیولوژی هیپاتیت E در زنان سنین باروری شهرستان گرگان بوده است.

مواد و روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی مقطعی ۱۲۰۰ نفر خانم در محدوده سنی ۴۵-۱۷ سال که در طی سال ۱۳۸۷ به آزمایشگاهها و مراکز بهداشتی درمانی گرگان مراجعه کرده بودند به روش تصادفی ساده وارد مطالعه شدند. متغیرهای فردی در فرم جمع آوری اطلاعات وارد شد. بررسی آنتی بادی علیه HEV به روش الیزا با استفاده از کیت DIAPRO روی نمونه هانجام شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS-13 و آزمونهای χ^2 و فیشر مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته ها: میانگین سنی جمعیت مورد مطالعه $27/4 \pm 6/3$ سال بود، از ۱۲۰۰ نفر افراد مورد مطالعه، ۷۶ نفر (۶/۳٪) از نظر آنتی بادی علیه HEV مثبت بودند. سن و قومیت ارتباط معناداری با وجود آنتی بادی ضد HEV داشتند ($p < 0/001$). اما سایرمتغیرها ارتباط معنی داری با وجود آنتی بادی علیه HEV نشان ندادند.

نتیجه گیری: با توجه به فراوانی نسبی به دست آمده در این مطالعه انجام مطالعات بیشتر به ویژه در زنان باردار منطقه پیشنهاد می گردد. [م ت ع پ ز، ۱۲ (۱): ص

۴۴ تا ۴۷]

کلیدواژه ها: هیپاتیت E، دوره باروری، الیزا

مقدمه

هیپاتیت E نوعی بیماری ویروسی قابل انتقال از طریق مدفوعی - دهانی است. ویروس HEV یک RNA تک رشته ای کروی است که در سال ۱۹۸۸ شناخته شد. سوش های متفاوتی از آن تاکنون شناسایی شده اند. دوره کمون هیپاتیت E ۶۰-۱۵ روز می باشد این بیماری خود محدودشونده در اغلب موارد بدون علامت بالینی است. تظاهرات بالینی و آزمایشگاهی آن معمولاً در عرض ۶ هفته بهبود می یابد. این بیماری نظیر هیپاتیت A منجر به هیپاتیت مزمن و یا حالت ناقلی مزمن نمی شود ولی برخلاف سایر هیپاتیت های ویروسی در زنان باردار و مخصوصاً در سه ماهه سوم حاملگی در ۲۵-۲۰ درصد موارد، منجر به مرگ مادران می گردد. شیوع هیپاتیت E با بررسی سرواپیدمیولوژی در کشورهای در حال توسعه بین ۱۰ تا ۳۵ درصد گزارش شده است.^{۱،۲} جهت تشخیص هیپاتیت E، وجود IgM ضد ویروس هیپاتیت E و عیار بالای IgG ضد این ویروس به تشخیص بیماری کمک می نماید که به روش ELISA و western blot ارزیابی می شود و همچنین برای تشخیص از روش های ایمنوفلورسانس و RT-PCR نیز می توان کمک گرفت. روش الیزا جهت غربالگری راحت تر و عملی تر از بقیه روش ها به نظر می رسد.^۱ هدف از انجام این مطالعه بررسی سرواپیدمیولوژی آنتی بادی ضد HEV در زنان سنین باروری در شهرستان گرگان بود.

روش کار

در مطالعه توصیفی - تحلیلی مقطعی حاضر، از میان کلیه زنان در سنین

باروری (۴۵-۱۷ سال) ساکن در محدوده شهرستان گرگان که در طی سال ۱۳۸۷ جهت انجام آزمایشات قبل از ازدواج یا تست حاملگی و یا مراقبتهای دوران بارداری به آزمایشگاهها و مراکز بهداشتی درمانی شهرستان مراجعه کرده بودند ۱۲۰۰ نفر به روش تصادفی ساده بدون جایگذاری انتخاب شدند. فرم جمع آوری اطلاعات تکمیل شد و پس از اخذ رضایت کتبی از هر نفر پنج میلی لیتر خون گرفته و سرم آن جدا گردید، سپس سرم ها به آزمایشگاه دانشکده پزشکی گرگان انتقال داده شد و تا زمان انجام آزمایش در دمای ۸۰- درجه نگهداری گردید. پس از آن ارزیابی آنتی بادی HEV به روش الیزا انجام شد.

در این آزمایش از کیت DIAPRO استفاده شد (این کیت دارای ویژگی بیش از ۹۹/۵٪ و حساسیت ۱۰۰٪ می باشد). داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS-13 مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت و برای بررسی ارتباط آماری متغیرهای کیفی از آزمونهای χ^2 و فیشر استفاده شد و $p < 0/05$ معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها

در این مطالعه توصیفی تحلیلی ۱۲۰۰ نفر خانم مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر گرگان از نظر وجود آنتی بادی بر علیه ویروس هیپاتیت E مورد بررسی قرار گرفتند. در مجموع در این مطالعه ۷۶ نفر (۶/۳٪) دارای آنتی بادی علیه ویروس هیپاتیت E بودند. میانگین سنی افراد مورد مطالعه